

บทที่ 5

รูปแบบการบริหารจัดการสินค้าของการเกษตรแนวใหม่ ขององค์การคลังสินค้า (อคส.)

จากการทบทวนวรรณกรรมและผลของการวิเคราะห์ในส่วนเนื้อหาของ อคส. ในบทที่ 4 ข้อ 1.1 พบว่า อคส. เป็นหนึ่งในหน่วยงานของรัฐที่ถูกนำมาใช้งานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐในการรับซื้อและจัดเก็บสินค้าเกษตรเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด แต่ในกรณีดำเนินงานของ อคส. ภายใต้กฎหมายว่าด้วยจัดตั้งองค์การคลังสินค้ากลับไม่มีรูปแบบการประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ที่เป็นการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในคลังสินค้าที่จะสร้างรายได้และผลกำไรจากการประกอบกิจการอย่างรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ซึ่งที่ผ่านมาแม้ว่า อคส. รายได้จากการประกอบกิจการอยู่บ้างแต่ก็ไม่ใช่ว่ารายได้ที่เกิดจากการประกอบธุรกิจอย่างแท้จริง เพราะงานที่สร้างรายได้เกือบทั้งหมดเป็นงานตามนโยบายที่เป็นโครงการของรัฐบาลในแต่ละสมัย ที่มอบหมายผ่านทางกระทรวงพาณิชย์ให้เป็นผู้กำกับดูแล อคส. รวมถึงมาดำเนินงานเป็นครั้งคราว

นอกจากนั้น งานเชิงนโยบายอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้กับองค์กร เช่น การมอบหมายให้ อคส. เข้าไปดำเนินงานช่วยกระจายสินค้าราคาถูกแก่ผู้บริโภคในในช่วงที่ภาวะทางเศรษฐกิจฝืดเคือง เป็นต้น ฉะนั้นแม้ว่า อคส. จะเป็นหนึ่งในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐ แต่ในด้านการบริหารจัดการกลับไม่มีทั้งนโยบายและแผนงานเชิงธุรกิจเชิงพาณิชย์ที่สร้างรายได้จากสินค้าเกษตรที่จัดเก็บในคลังสินค้า อีกทั้งการดำเนินงานที่ผ่านมาก็ไม่มีการหารายได้จากการสร้างเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรที่จัดเก็บในคลังสินค้าของ อคส. แต่อย่างใด ตลอดจน อคส. ไม่มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ส่งผลให้การดำเนินงานที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ และมีปัญหาการขาดทุนสะสมต่อเนื่องจนนำไปสู่ความเสี่ยงที่จะถูกยุบองค์กร และต้องเสนอแผนเพื่อการฟื้นฟูกิจการต่อคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.)

ดังนั้น จากประสบการณ์และความชำนาญในงานที่ อคส. ถูกนำมาใช้งานนโยบายของรัฐบาลด้านการรับซื้อและจัดเก็บสินค้าเกษตรหลายประเภทในคลังสินค้าของ อคส. และการกระจายสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์มอบหมายนั้น จึงเป็นสิ่งบ่งชี้ว่า อคส. ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรมาพัฒนาและพลิกฟื้นองค์กรให้เป็นรัฐวิสาหกิจที่ประกอบธุรกิจ

สินค้าเกษตรเชิงพาณิชย์ที่สร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร พร้อม ๆ กับการเป็นองค์กรที่เป็นเครื่องมือของรัฐที่มีความพร้อมเข้าแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรเพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในยามที่ผลผลิตทางการเกษตรล้นตลาดหรือมีปัญหาด้านราคาตกต่ำได้ การที่จะปรับเปลี่ยน อคส. ให้มีการดำเนินงานในลักษณะที่กล่าวมาได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งในส่วนโครงการบริหารจัดการสินค้าเกษตร และกฎหมายรองรับการดำเนินงาน ตามรายละเอียดของการศึกษาวิเคราะห์ดังนี้

1. ทางเลือกในการพัฒนาการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำเนินงานบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรระหว่างในบทที่ 4 องค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจเชิงพาณิชย์ด้านสินค้าเกษตรพบว่า องค์กรเหล่านั้น มีรูปแบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรครอบคลุมงานทั้ง 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การศึกษาวิจัยพัฒนาสินค้าเกษตร การผลิตสินค้าเกษตร และการเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร การวิเคราะห์ต้นทุนและกระบวนการผลิต การวิเคราะห์ผลผลิตในแต่ละฤดูการผลิต ส่วนที่ 2 การเก็บรักษาสินค้าเกษตร การแปรรูปสินค้าและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการขนส่งสินค้าเกษตร และส่วนที่ 3 การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร และการกระจายสินค้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ในขณะที่ระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐของประเทศไทย แม้ว่าจะมีการดำเนินงานที่เป็นการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรทั้ง 3 ส่วนงานก็ตาม แต่งานเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรหนึ่งองค์กรใด และที่ซ้ำร้ายไปกว่านั้นการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรโดยองค์กรภาครัฐทั้งหมดขาดการวาง วิเคราะห์ และจัดทำนโยบาย และแผนงานร่วมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานที่ผ่านมามีลักษณะแบบต่างคนต่างทำไปตามกรอบอำนาจหน้าที่โดยไม่มีระบบการบูรณาการทำงานร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดการประสานงานและมีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ อีกทั้ง การดำเนินงานที่เป็นธุรกิจเชิงพาณิชย์กับสินค้าเกษตรที่ภาครัฐเข้าไปแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรเกือบทั้งหมดไม่ก่อให้เกิดรายได้เพื่อเป็นการชดเชยเงินงบประมาณแผ่นดินที่ใช้ไป และการดำเนินงานทั้งหมดจะเป็นการดำเนินงานที่เน้นให้ความช่วยเหลือเป็นรายฤดูกาลผลิตที่เกิดปัญหาสินค้าเกษตรล้นตลาดหรือมีปัญหาด้านราคาตกต่ำ

จากการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐของประเทศไทยจึงประสบกับปัญหาการขาดทุนในงบประมาณที่นำไปใช้ดำเนินโครงการของรัฐ กล่าวคือ การดำเนินงานตามนโยบายในโครงการของรัฐที่เข้าแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรนั้นก่อให้เกิดภาระผูกพันแก่เงินงบประมาณ

แผ่นดินอย่างต่อเนื่อง และก่อให้เกิดความเสียหายในการดำเนินงานอย่างมาก อีกทั้งการดำเนินงานที่ผ่านมามีไม่เคยการสร้างรายได้หรือมีผลกำไร ทั้งนี้ การบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรระหว่างการค้าในภาครัฐของประเทศไทย กับ องค์การบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจเชิงพาณิชย์ด้านสินค้าเกษตร ถึงแม้ว่าจะมีงานที่เป็นการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรเหมือนกันแต่รายละเอียดของการดำเนินงานเพื่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในแต่ละส่วนหรือขั้นตอนตามที่ปรากฏในตารางที่ 4.2 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนขององค์กรผู้ที่มีอำนาจการตัดสินใจเชิงการบริหารและผู้บริหารที่รับผิดชอบดำเนินงาน โดยระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐของประเทศไทยมีองค์กรที่มีอำนาจตัดสินใจและรับผิดชอบหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่องค์การบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่เป็นองค์กรที่ทำการศึกษา พบว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจตัดสินใจและรับผิดชอบงานส่วนต่าง ๆ จะดำเนินการควบคุมโดยบริษัทแม่เพียงองค์กรเดียวทำให้มีเอกภาพในการตัดสินใจและดำเนินงานที่มีรูปแบบและทิศทางไปเป็นแนวทางเดียวกัน

ฉะนั้น ในการดำเนินการที่จะก่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ในการดำเนินงานองค์กรภาครัฐของไทยในปัจจุบัน ที่มีองค์กรของภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งองค์กรที่เป็นส่วนราชการในระดับกระทรวง กรม และรัฐวิสาหกิจ อีกทั้ง อคส. ก็เป็นหนึ่งในนั้นที่ต้องมีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรในทำนองเดียวกับองค์การบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่เป็นองค์กรที่ได้ศึกษาอาจดำเนินการ โดยข้อพิจารณาใน 2 ทางเลือก ดังต่อไปนี้

1) รูปแบบที่ 1 การพัฒนาระบบการทำงานขององค์กรภาครัฐทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้มีการดำเนินงานเชิงบูรณาการที่ประสานงานและมีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรที่ปัจจุบันมีองค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบอยู่หลายหน่วยงานนี้ เป็นการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดระบบการทำงานที่มีการประสานงานและมีความเชื่อมโยงกันในลักษณะที่เรียกว่าการทำงานแบบบูรณาการ ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะต้องมีการดำเนินงานร่วมกันตั้งแต่การวางแผนและจัดทำนโยบายและแผนงานร่วมกัน ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกันในลักษณะของการแชร์ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกัน และประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน ภายใต้ผู้มีอำนาจตัดสินใจคนเดียวกัน โดยผู้มีอำนาจตัดสินใจซึ่งขาดการบริหารงานนี้อาจเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนไหนคนใดที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย หรือเป็นคณะกรรมการพิเศษว่าด้วยการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรที่นายกรัฐมนตรีอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแต่งตั้งขึ้นมาได้

แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาในทางเลือกนี้เป็นแต่เพียงการปรับปรุงระบบการทำงานด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐเพื่อให้เกิดการประสานงานและมีความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องเท่านั้น แต่เนื่องจากองค์กรที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นองค์กรในระบบบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นส่วนราชการระดับกระทรวงและกรม ซึ่งเป็นลักษณะองค์กรที่ต้องห้ามตามกฎหมายในการประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ ส่งผลให้ในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรในทั้ง 3 ส่วนงานที่ส่วนราชการเหล่านี้รับผิดชอบจะไม่สามารถดำเนินงานหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ อันเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของข้อพิจารณาดำเนินงานตามทางเลือกนี้

นอกจากที่กล่าวมาแล้วการดำเนินงานตามทางเลือกนี้ ยังมีข้อที่ควรพิจารณาทั้งในส่วนที่เป็นข้อดีและข้อเสียตามที่ปรากฏในตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตาราง 5.1 ข้อดีและข้อเสียของการพัฒนาองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในรูปแบบที่ 1

ข้อดี	ข้อเสีย
<p>1. มีองค์กรที่มีรับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการสินค้าเกษตรเดิมอยู่แล้ว โดยที่ไม่ต้องสร้างองค์กรใหม่ แต่สามารถพัฒนาองค์กรเดิมที่มีอยู่เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบบูรณาการ โดยสามารถทำการประสานงานและเชื่อมโยงระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ทันที</p> <p>2. รัฐไม่ต้องใช้งบประมาณลงทุนเพื่อการจัดตั้งองค์กรใหม่ แต่สามารถพัฒนาโดยการปรับปรุงองค์กรเดิมที่มีอยู่</p> <p>3. องค์กรภาครัฐที่มีอยู่สามารถใช้อุทิศบุคลากรได้ เนื่องจากเป็นการพัฒนาการประสานงานและเชื่อมโยงกับองค์กรที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น</p>	<p>1. มีองค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบอยู่หลายหน่วยงาน ถึงแม้ว่าจะมีการวางแผนงานและจัดทำนโยบายร่วมกัน แต่การดำเนินงานมีลักษณะที่ต่างคนต่างทำ</p> <p>2. มีองค์กรภาครัฐที่ดูแลและรับผิดชอบ ซึ่งกระจายอยู่ในแต่ละส่วนของกระทรวงและกรมต่าง ๆ ทำให้ผู้มีอำนาจการตัดสินใจเชิงการบริหารและผู้รับผิดชอบดำเนินงานจำนวนมาก</p> <p>3. องค์กรที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นองค์กรในระบบบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นส่วนราชการระดับกระทรวงและกรม ซึ่งเป็นลักษณะองค์กรที่ต้องห้ามตามกฎหมายในการประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ ทำให้ขาดแผนการพัฒนาร่วมกันด้านการลงทุนที่ต่อเนื่อง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร</p>

2) รูปแบบที่ 2 การจัดตั้งหน่วยงานภายในใหม่ หรือพัฒนาหน่วยงานเดิมให้มีการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรเบ็ดเสร็จภายในหน่วยงานทั้งระบบ

เนื่องจากรูปแบบองค์กรของรัฐ ที่ไม่ต้องห้ามในการประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ในระบบกฎหมายมหาชนของไทย อนุญาตยกเว้นให้เฉพาะกรณีองค์กรของรัฐที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเท่านั้น ฉะนั้น การที่พัฒนาองค์กรของรัฐให้มีการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร โดยประกอบเป็นธุรกิจเชิงพาณิชย์ด้วยได้นั้น การพัฒนาองค์กรรัฐวิสาหกิจด้านการเกษตรที่มีการจัดตั้งอยู่แล้ว ซึ่งประกอบด้วย อคส. และ อตก. จึงเป็นทางเลือกที่น่าจะมีความเหมาะสมในการพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีการประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ในด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร ส่วน กยท. แม้ว่าจะเป็นหนึ่งในรัฐวิสาหกิจด้านเกษตรของประเทศไทย แต่เนื่องที่ผ่านมามีการพัฒนาทั้งในส่วนขององค์กรและกฎหมายเพื่อให้องค์กรระบบบริหารจัดการเฉพาะทางพาราแบบครบวงจรไปเสร็จสิ้นแล้ว จึงไม่นำมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงตามทางเลือกนี้

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามทางเลือกนี้ก็มีข้อดีและข้อเสียในการดำเนินการเช่นกันตามที่ปรากฏในตารางที่ 5.2 ดังนี้

ตารางที่ 5.2 ข้อดีและข้อเสียของการพัฒนาองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในรูปแบบที่ 2

ข้อดี	ข้อเสีย
1. โครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรขององค์กรมีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรและมีอำนาจการตัดสินใจในเชิงบริหารแบบเบ็ดเสร็จภายในหน่วยงาน	1. ต้องพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขทั้งระบบโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรทั้งหมดและกฎหมาย เพื่อให้มีรูปแบบการบริหารจัดการที่ครบวงจรและสามารถประกอบกิจการเชิงพาณิชย์ได้
2. องค์กรมีการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัวในการดำเนินงานเชิงธุรกิจพาณิชย์และสามารถลงทุนร่วมกับองค์กรภาคเอกชน	2. รัฐต้องใช้งบประมาณลงทุนเพื่อการจัดตั้งหรือปรับปรุงหน่วยงานเดิมจำนวนมาก
3. การพัฒนาองค์กรให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของตลาดสินค้าเกษตรทำได้ง่าย	3. การดำเนินงานช่วงแรกอาจตัดขาดเนื่องจากต้องสรรหารับบุคลากรใหม่หรือพัฒนาบุคลากรเดิม
4. องค์กรมีรูปแบบ บทบาท ภารกิจและนโยบาย และแผนงานที่ความชัดเจนและมีการบริหารงานสินค้าเกษตรที่ครบวงจร	4. ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบทบาท ภารกิจนโยบายและแผนงานในช่วงแรก ซึ่งต้องให้

ข้อดี	ข้อเสีย
5. องค์กรมีการประสานงานและเชื่อมโยงข้อมูล ทั้งฝ่ายทางการผลิตและฝ่ายการตลาดทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนที่มากขึ้น	บุคคลที่เชี่ยวชาญชาวมาวางโครงสร้างการบริหารจัดการและแผนระบบงานทั้งเป้าหมาย และภารกิจหน้าที่ 5. การดำเนินงานในช่วงแรก อาจมีการปัญหา ในความน่าเชื่อถือขององค์กร

กล่าวโดยสรุปจากทางเลือกที่เป็นแนวทางการดำเนินการเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐของประเทศไทยทั้ง 2 ทางเลือกที่กล่าวมา ทางเลือกตามรูปแบบที่ 2 จึงเป็นแนวทางการพัฒนาองค์กรรัฐวิสาหกิจที่มีการกิจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่เหมาะสม เมื่อได้ตัดสินใจเลือกใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและดำเนินงานแล้ว รัฐวิสาหกิจนั้น ๆ จะเป็นองค์กรของรัฐที่สามารถประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรในลักษณะเดียวกับองค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ศึกษาได้ โดยการพัฒนาในรูปแบบนี้จะป้องกันมิให้มีการนำรัฐวิสาหกิจในระบบบริหารราชการแผ่นดินมาใช้เป็นเครื่องมือดำเนินงานตามนโยบายทางการเมืองแบบชั่วคราวชั่วคราว แต่รัฐวิสาหกิจที่ได้รับการพัฒนาจะมีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สามารถลดความเสียหายจากการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐที่สามารถนำผลผลิตทางการเกษตรและวัตถุดิบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากผลผลิตจากสินค้าเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า พร้อม ๆ กับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรก่อนนำออกจำหน่ายสู่ตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ

ดังนั้น แนวทางการพัฒนา อคส. ให้มีรูปแบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแนวใหม่ ตามการศึกษาครั้งนี้จึงใช้แนวทางการพัฒนาตามเลือกในรูปแบบที่ 2 อันจะทำให้ อคส. สามารถดำเนินการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรตามในลักษณะเดียวกับองค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ศึกษาได้ ซึ่งจะทำการบริหารจัดการคลังสินค้าที่มีอยู่เดิมที่เป็นรูปแบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่มีลักษณะไม่ครบวงจรเป็นรูปแบบที่ครบวงจร เพื่อสร้างรายได้และผลกำไรจากการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตอบแทนกลับมาเพื่อมาชดเชยกับเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวนมากที่ถูกนำไปใช้แก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำไม่ว่าจะโดยการรับจำนำ ประกันราคา หรือพยุงราคาผลผลิตทางการเกษตรภาครัฐของไทย ซึ่งผลกำไรที่เกิดขึ้นจากรัฐวิสาหกิจที่พัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงานครั้งนี้ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อแสวงหาผลกำไรในลักษณะที่สร้างความร่ำรวยให้แก่รัฐ เพราะการแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรโดยภาครัฐของไทยยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการอยู่ เนื่องจากภาครัฐไม่สามารถบังคับให้

องค์กรภาคเอกชนที่ เป็นผู้ประกอบธุรกิจเข้าให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรผู้ผลิตในสภาวะการณ์สินค้าเกษตรล้นตลาดได้

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาเมื่อการดำเนินการแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตร โดยองค์กรภาครัฐของไทยยังคงมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการพัฒนาการประกอบธุรกิจขององค์กรภาครัฐให้มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการควบคู่กันไปด้วย ซึ่งการประกอบธุรกิจขององค์กรภาครัฐในลักษณะนี้แม้ว่าจะมีผลกำไรเกิดขึ้นแต่ก็มีใช้การแข่งกับภาคเอกชนที่เป็นการต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่บัญญัติห้ามไว้ เพราะรัฐวิสาหกิจเป็นรูปแบบขององค์กรภาครัฐที่ประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งกำไรที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการมิได้นำมาแบ่งปันแก่ผู้ถือหุ้นอย่างเอกชน แต่รัฐวิสาหกิจมีหน้าที่ต้องนำรายได้ส่งเข้ากระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ฉะนั้น กำไรจากการประกอบธุรกิจด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรนี้จึงส่วนชดเชยเงินงบประมาณที่ใช้ไปในการแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตร และรัฐวิสาหกิจยังสามารถนำผลกำไรที่เกิดขึ้นไปลงทุนต่อยอดขยายธุรกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ ผลผลิตและสินค้าทางการเกษตรของประเทศได้โดยไม่ต้องพึ่งพิงงบประมาณที่มาจากเงินงบประมาณแผ่นดินอย่างที่ป็นอยู่ในปัจจุบัน อันจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนภาครัฐและการดำเนินงานการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐของประเทศในระยะยาวอีกด้วย

2. การพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรของ อคส. เพื่อให้มีการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร

สำหรับแนวทางในการพัฒนา อคส. ตามทางเลือกที่ 2 ที่ได้วิเคราะห์ไว้ในข้อ 1 นั้น หากพิจารณาจากโครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรของ อคส. ที่มีการดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 พบว่า อคส. มีโครงสร้างการบริหารงานภายในองค์กร 2 โครงสร้าง ประกอบด้วย

โครงสร้างที่ 1 ตามภาพที่ 2.13 เป็นโครงสร้างการบริหารงานภายในของ อคส. ที่เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 และเป็นโครงสร้างที่มีผลผูกพันการดำเนินงานตามกฎหมายเพราะเป็นโครงสร้างที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงพาณิชย์ผู้กำกับดูแล แบ่งองค์กรบริหารงานภายในออกเป็น 13 สำนัก โดยงานที่เป็นการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรมีเฉพาะงานด้านการบริหารจัดการคลังสินค้าเกษตร เพื่อจัดเก็บสินค้าเกษตรที่มาจาก การดำเนินโครงการของรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยกลุ่มสำนักที่ควบคุมดูแลคลังสินค้าทั่วประเทศมี 5 สำนัก (คือ สำนักบริหารคลังสินค้าและโลจิสติกส์, สำนักบริหารสินทรัพย์, สำนักธุรกิจการค้า 1 (ข้าวสาร), สำนักธุรกิจ

การคำ 2 (สินค้าเกษตรและสินค้าโภคภัณฑ์) และสำนักบริหารนโยบายรัฐ โดยมีอีก 8 สำนักทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานบริหารจัดการคลังสินค้า ประกอบด้วย สำนักงานบริหารกลาง, สำนักบริหารยุทธศาสตร์, สำนักบริหารการเงิน, สำนักการบัญชี, สำนักกฎหมายและคดี, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ, สำนักข้อมูลกลาง และสำนักตรวจสอบภายใน

เป็นที่น่าสังเกตว่าการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตามโครงสร้างองค์กรรูปแบบนี้ เป็นการบริหารจัดการเฉพาะในงานด้านการจัดเก็บสินค้าเกษตรเท่านั้น และสินค้าเกษตรที่จัดเก็บก็มาจากโครงการของรัฐบาลที่มอบหมายให้ อคส. ดำเนินงานควบคู่กับองค์กรอื่น เช่น อตก. ฉะนั้น การบริหารจัดการสินค้าเกษตรของ อคส. จึงไม่มีระบบการบริหารจัดการแบบครบวงจร และไม่มีรูปแบบการประกอบธุรกิจสินค้าเกษตรที่เกิดจากการริเริ่มดำเนินงานขององค์กร ทำให้การดำเนินงานขององค์กรที่ผ่านมาไม่มีการดำเนินงานในส่วนงานด้านวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตร และการกระจายสินค้าเกษตรออกสู่ตลาด นอกจากนี้ในการจัดเก็บสินค้าเกษตรในคลังสินค้าก็ไม่มีการใช้เทคโนโลยีการจัดเก็บสินค้าเกษตรที่ทันสมัยหรือการดำเนินงานใด ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรที่จัดเก็บในความรับผิดชอบ

โครงสร้างที่ 2 ตามภาพที่ 2.7 โครงสร้างการบริหารงานภายในใหม่ของ อคส. ที่มีการประกาศใช้และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ อคส. ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562 แต่โครงสร้างนี้ยังไม่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงพาณิชย์ผู้กำกับดูแล จึงถือว่าเป็นโครงสร้างการบริหารงานภายในที่ยังไม่มีผลผูกพันในทางกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าการปรับโครงสร้างใหม่โดยคณะกรรมการ อคส. ชุดปัจจุบันเป็นการปรับปรุงตามแผนการฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเรื่องเศรษฐกิจดิจิทัลของรัฐบาล คสช. และเพื่อลดภาพลักษณ์การทุจริตในงานตามโครงการจำนำข้าวของรัฐบาลที่ผ่านมา ฉะนั้น องค์กรภายในตามโครงสร้างใหม่จึงยุบสำนักที่ดำเนินงานตามโครงการของรัฐ 4 สำนัก (คือ สำนักข้อมูลกลาง , สำนักธุรกิจการค้า 1 (ข้าวสาร) สำนักธุรกิจการค้า 2 (สินค้าเกษตรและสินค้าโภคภัณฑ์) , สำนักงานบริหารนโยบายรัฐ) และตั้งสำนักใหม่ 6 สำนัก (คือ สำนักพัฒนาผลิตภัณฑ์, สำนักการขายและจัดจำหน่าย, สำนักนโยบายและสังคม , สำนักทรัพยากรบุคคล , สำนักนิติการ และสำนักอำนาจการ) ส่วนสำนักที่เหลือคงเดิมรวมสำนักตามโครงสร้างใหม่เป็น 15 สำนัก

จากที่กล่าวมาถึงแม้ว่าทั้งโครงสร้าง อคส. ทั้ง 2 แบบจะมีจุดเด่นด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐ โดยโครงสร้างแบบที่ 1 มุ่งเน้นที่การบริหารจัดการงานคลังสินค้าเกษตร ในขณะที่โครงสร้างตามแบบที่ 2 มุ่งเน้นที่การกระจายสินค้าออกสู่ตลาดในระบบเศรษฐกิจแบบดิจิทัล แต่อย่างไรก็ตาม โครงสร้างทั้ง 2 รูปแบบก็ยังมีใช้โครงสร้างองค์กรที่จะดำเนินงานบริหารจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างครบวงจรอย่างองค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตร

ภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ศึกษา อีกทั้งโครงสร้างองค์ทั้ง 2 แบบก็มีได้วางรูปแบบการประกอบธุรกิจที่ชัดเจนให้แก่ อคส.

ดังนั้น เพื่อพัฒนา อคส. ให้เป็นรัฐวิสาหกิจที่สามารถประกอบธุรกิจด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรตามทางเลือกการพัฒนาการบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาครัฐของประเทศไทยรูปแบบที่ 2 ที่กล่าวมาในหัวข้อก่อนหน้านี้นี้ ในการพัฒนาโครงสร้างองค์กรเพื่อวางระบบการบริหารงานภายในให้รองรับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างครบวงจรตามการศึกษาครั้งนี้ จึงกำหนดเลือกใช้โครงสร้างที่ 1 ซึ่งเป็นโครงสร้างมีผลผูกพันการดำเนินงานตามกฎหมายเป็นตัวตั้งต้นการพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในให้มีส่วนงานภายในที่รับผิดชอบงานการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรที่ครอบคลุมการดำเนินงานทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

(1) สำนักที่รับผิดชอบงาน ส่วนที่ 1 การศึกษาวิจัย และการผลิตสินค้าเกษตร โดยการเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้งการวิเคราะห์ผลผลิตในแต่ละฤดูการผลิต

จากตามโครงสร้างภายในเดิมของ อคส. ไม่มีสำนักหรือส่วนงานใดเลยที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบดำเนินงานขึ้นต้นเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตทางการเกษตรที่ดีมีความเหมาะสมนำมาพัฒนาหรือสร้างมูลค่าเพิ่มก่อนที่จะจำหน่ายออกสู่ตลาด ซึ่งหากพิจารณาจากโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ศึกษาจะพบว่า มีการจัดตั้งองค์กรภายในมาดำเนินงานด้านการศึกษาวิจัย และการผลิตสินค้าเกษตร โดยการเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การลดต้นทุนการผลิต ไม่ว่าจะเข้าไปดำเนินการเองในแปลงเพาะปลูกที่เป็นของบริษัทหรือที่เข้าไปส่งเสริมเกษตรกรกรเชิงควบคุมเชิงพันธะสัญญาให้ดำเนินการเพาะปลูกสร้างผลผลิตทางการเกษตรตามเทคนิคและกระบวนการที่บริษัทกำหนด เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีมาตรฐานตามความต้องการของบริษัท ซึ่งการดำเนินงานภาครัฐของไทยในส่วนนี้แม้ว่าจะมีกรมวิชาการเกษตรดำเนินงานอยู่ แต่ก็เป็นการส่งเสริมและช่วยเหลือเกษตรกรตามพื้นที่ทั่ว ๆ ไป ไม่ได้มีเป้าหมายที่เป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการผลผลิตนั้น ๆ อย่างครบวงจร

ฉะนั้นในการพัฒนา อคส. ให้เป็นองค์กรภาครัฐที่มีระบบการบริหารสินค้าเกษตรแบบเบ็ดเสร็จและครบวงจร จึงจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งส่วนงานภายในในระดับสำนักขึ้นมารับผิดชอบงานในส่วนนี้ โดยการดำเนินงานในส่วนนี้จะไม่มีเป้าหมายทั่วไปในการศึกษา วิจัย และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรแบบกรมวิชาการเกษตร แต่ดำเนินงานเฉพาะสินค้าเกษตรเป้าหมายตามที่รัฐบาลกระทรวงพาณิชย์ และ อคส. กำหนดร่วมกันเพื่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์ สำหรับ

สำนักที่จัดตั้งใหม่นี้ คือ “สำนักมาตรฐานสินค้าและพัฒนาระบบคุณภาพ” ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบครอบคลุมการดำเนินงานดังต่อไปนี้

- งานการวิจัยและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร
- งานพัฒนาระบบคุณภาพสินค้าเกษตรกร
- งานมาตรฐานสินค้า
- งานการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- งานเชื่อมโยงและต่อยอดผลการศึกษารวบรวมของส่วนราชการที่สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตและสินค้าเกษตร

(2) สำนักที่รับผิดชอบงาน ส่วนที่ 2 การเก็บรักษาสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐาน และการแปรรูปสินค้า เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร พร้อมทั้งการขนส่งสินค้า

จากตามโครงสร้างภายในเดิมของ อคส. มีส่วนงานภายในระดับสำนักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการคลังสินค้ารวม 3 สำนัก ประกอบด้วย

(ก) สำนักงานคลังสินค้าและโลจิสติกส์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการคลังสินค้าที่เป็นทรัพย์สินของ อคส. ในส่วนกลาง คือ คลังสินค้า 1 (ธนบุรี) และคลังสินค้า 2 (ราษฎร์บูรณะ)

(ข) สำนักบริหารสินทรัพย์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการคลังสินค้า มีหน้าที่ในการรับผิดชอบคลังสินค้าทั้งในที่ที่เป็นทรัพย์สินของ อคส. ในส่วนภูมิภาค

(ค) สำนักงานนโยบายรัฐ มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการคลังสินค้า ตลอดจนหน้าที่ในการรับผิดชอบคลังสินค้าที่ อคส. เช่าจากภาคเอกชน เพื่อดำเนินงานในกิจการของ อคส. ซึ่งที่ผ่านมามีคลังสินค้าในส่วนนี้จะมีการเช่าจากทุกจังหวัดเพื่อดำเนินงานโครงการของรัฐบาลในกลุ่มสินค้าเกษตร

เป็นที่น่าสังเกตว่าสำนักงานคลังสินค้าและโลจิสติกส์ แม้ว่าชื่อสำนักจะมีคำว่า โลจิสติกส์ อยู่แต่ในทางปฏิบัติสำนักนี้กลับไม่มีการประกอบกิจการพาณิชย์ด้าน โลจิสติกส์ ฉะนั้น ทั้ง 3 สำนักจึงดำเนินงานเฉพาะด้านคลังสินค้าไม่มีการประกอบกิจการด้าน โลจิสติกส์ที่เป็นของ อคส. งานด้านโลจิสติกส์ ถ้ามีทั้งกรณีรับสินค้าหรือส่งสินค้าออกจากคลังสินค้า อคส. จะว่าจ้างภาคเอกชนหรือเป็นหน้าที่ของผู้ประมวลสินค้าในคลังสินค้าของ อคส. ซึ่งหากพิจารณารูปแบบโครงสร้างองค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ศึกษาจะพบว่า จะมีองค์กรที่รับผิดชอบงานด้านคลังสินค้าและงานด้าน โลจิสติกส์ เพราะคลังสินค้าจะมีสำคัญอย่างมากต่อการรักษาคุณภาพสินค้าเกษตร และงานด้าน โลจิสติกส์จะมีผลต่อกำไรของกิจการสินค้าเกษตร เพราะงานด้าน โลจิสติกส์หากมีการวางแผนการดำเนินงานที่ดีและกำหนดรูปแบบการขนส่งที่

เหมาะสมได้แล้วจะสามารถลดต้นทุนของสินค้าเกษตรที่ผลิตออกสู่ตลาดได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยในกรณีของบริษัท ซี.พี. อินเตอร์เทรด จำกัด และ บริษัท ข้าว ซี.พี. จำกัด ที่ให้ความสำคัญกับงานด้านโลจิสติกส์โดยมีการจัดตั้งบริษัทในเครือ ซีพี ขึ้นมาพัฒนากิจการทำเรือเพื่อขนส่งสินค้าเกษตรจากท่าเรือของบริษัทที่อยู่ชุกชุมไปท่าเรือแหลมฉบังเพื่อส่งออกตลาดต่างประเทศ ซึ่งการขนส่งทางเรือจะมีต้นทุนการขนส่งที่ต่ำที่สุดในระบบการขนส่งเมื่อเปรียบเทียบกับทั้งทางถนน ทางราง และทางอากาศ

ดังนั้น เพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการคลังสินค้าควบคู่กับการลงทุนประกอบกิจการด้านโลจิสติกส์ที่เหมาะสม ตามการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเห็นว่าควรที่จะมีการยุบรวมสำนักและงานที่รับผิดชอบให้เข้ามาอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักที่ตั้งใหม่เพียงสำนักเดียว คือ “สำนักบริหารงานคลังสินค้าและจัดการสินทรัพย์” เพื่อให้เกิดระบบการบริหารงานด้านคลังสินค้าและโลจิสติกส์ที่เป็นเอกภาพที่มีการลงทุนดำเนินงานที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยสำนักที่ตั้งใหม่ด้วยการยุบรวมนี้ควรมีหน้าที่และความรับผิดชอบครอบคลุมการดำเนินงานดังต่อไปนี้

- บริหารจัดการสินทรัพย์ท่ส่วนกลาง (คลังสินค้า ท่าเรือ ห้องเย็น)
- บริหารจัดการสินทรัพย์ท่ส่วนภูมิภาค (คลังสินค้า และพื้นที่)
- บริการและจัดหาโลจิสติกส์และเชื่อมโยงกับภาคเอกชน
- บริหารข้อมูลสินค้าและผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละฤดูกาลการผลิต
- บริหารจัดการคลังสินค้าภาคเอกชนที่กระจายอยู่ในภูมิภาคของประเทศ

(3) สำนักที่รับผิดชอบงาน ส่วนที่ 3 การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรโดยการกระจายสินค้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ตามโครงสร้างภายในเดิมของ อคส. มีสำนักงานสำนักธุรกิจการค้า 1 (ข้าวสาร) และสำนักธุรกิจการค้า 2 (สินค้าเกษตรและสินค้าโภคภัณฑ์) มีหน้าที่ด้านธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้องกับข้าวสารและสินค้าเกษตรและสินค้าโภคภัณฑ์ แต่การดำเนินงานของ อคส. ในอดีตจนกระทั่งปัจจุบันการดำเนินงานของทั้ง 2 สำนัก มิเข้าไปประกอบธุรกิจด้านการตลาดแต่ใช้วิธีการจ้างบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินงานแทนตั้งแต่การจัดหาผลผลิต การบรรจุภัณฑ์เป็นสินค้า และการส่งมอบสินค้าให้กับลูกค้า และประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายตามโครงการธงฟ้าราคาถูก การดำเนินจึงเป็นไปในลักษณะการกำกับดูแลการดำเนินโครงการตามสัญญาว่าจ้าง จึงกล่าวได้ว่า อคส. ไม่มีองค์กรภายในที่รับผิดชอบการประกอบธุรกิจทางการตลาด ในขณะที่องค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศที่ศึกษาจะการจัดตั้งองค์กรภายในที่ผลิตสินค้าและกระจายสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภคออกสู่ตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

การพัฒนา อคส. ให้เป็นองค์กรภาครัฐที่มีระบบการบริหารสินค้าเกษตรแบบเบ็ดเสร็จ และครบวงจร จึงจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งส่วนงานภายใน ในระดับสำนักขึ้นมารับผิดชอบงานและปฏิบัติงานในส่วนนี้ ซึ่งมีรายละเอียดของงานจะต้องมีการดำเนินการเป็นจำนวนมาก เช่น การวิเคราะห์ตลาด การหาตลาด การกระจายสินค้า การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาสินค้าที่หลากหลายตามความต้องการของผู้บริโภค เป็นต้น การดำเนินงานในส่วนนี้จะช่วยสร้างและสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร ดังนั้น จึงควรที่จะมีการยุบและควบรวมงานและบุคลากรของทั้ง 2 สำนักเป็นสำนักเดียว คือ “สำนักการพัฒนาระบบกระบวนการผลิตและตลาด” และเพิ่มการลงทุนเข้าไปในงานที่กำหนดเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักใหม่ ดังนี้

- บริหารจัดการด้านการผลิตสินค้าและกระบวนการเพิ่มผลผลิตทางเกษตร
- พัฒนาผลิตภัณฑ์
- พัฒนาและวิเคราะห์แผนการตลาด
- บริหารจัดการธุรกิจการค้าภายในประเทศ
- บริหารจัดการธุรกิจการค้าต่างประเทศ

นอกจากการปรับปรุงโครงสร้างภายในของ อคส. เพื่อรองรับการดำเนินงานที่เป็นการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรทั้ง 3 ส่วนงานที่กล่าวมาแล้ว จากการศึกษาโครงสร้างองค์กรบริหารจัดการสินค้าเกษตรภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศพบว่า ในโครงสร้างขององค์กรดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรยังมีส่วนงานภายในที่สนับสนุนงานการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรทั้ง 3 ส่วน โดยเป็นงานทางด้านการบริหารและจัดการองค์กรและทรัพยากรในองค์กรทั้งคนและทรัพย์สิน ซึ่งงานในส่วนนี้จะมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนโยบายและแผนงานตามภารกิจที่กำหนดไว้ ฉะนั้น ในทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนจะมีองค์กรดำเนินงานภายในที่รับผิดชอบงานในส่วนนี้ ซึ่งตามโครงสร้างของ อคส. มีองค์กรที่รับผิดชอบงานสายสนับสนุนการบริหารจัดการคลังสินค้าอยู่ทั้งสิ้น 8 สำนัก ประกอบด้วย สำนักงานบริหารกลาง, สำนักบริหารยุทธศาสตร์, สำนักบริหารการเงิน, สำนักการบัญชี, สำนักกฎหมายและคดี, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ, สำนักข้อมูลกลาง และสำนักตรวจสอบภายใน

สำหรับในที่นี่เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดโครงสร้างตามสายงานสนับสนุนของ อคส. ในลักษณะนี้ เป็นการวางระบบงานบริหารงานทั่วไปที่เป็นที่นิยมและพบได้ทั่วไปในระบบการบริหารงานภาครัฐของประเทศไทย ซึ่งให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานตามระเบียบแบบแผนของทางราชการมากกว่าการดำเนินงานที่เป็นภารกิจที่แท้จริงขององค์กร จึงทำให้มีสายการบังคับบัญชาและระบบที่ต้องส่งผ่านงานมากกว่าที่จะถึงผู้มีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินงานในแต่ละเรื่อง

ซึ่งการจัดวาง โครงสร้างการบริหารงานแบบราชการเช่นนี้จะไม่พบในองค์กรภาคเอกชนและ องค์กรภาครัฐสมัยใหม่ที่พัฒนาองค์กรภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เช่น การ ยางแห่งประเทศไทยจะมีองค์กรในสายงาน 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนบริหาร ส่วนตรวจสอบ และ ส่วนกฎหมาย เท่านั้น เป็นต้น

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยนี้ จึงปรับปรุงองค์กร ภายในสายงานสนับสนุนของ อคส. ให้สอดคล้อง กับการบริการจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรภายใต้แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนว ใหม่ โดยยุบรวมงานองค์กรตามสายงานสนับสนุนจากเดิมที่มี 7 สำนัก ให้เหลือเพียง 2 สำนัก โดย สำนักหนึ่งรับผิดชอบงานด้านอำนาจการ (บริหารกลางและเลขานุการ) และอีกสำนักหนึ่ง รับผิดชอบงานด้านการบริหารทรัพยากรองค์กร (ทรัพย์สินและบุคคล) ดังนี้

1) “สำนักอำนาจการและเลขานุการ” มีหน้าที่และความรับผิดชอบครอบคลุมงานด้าน การบริหารและธุรการของคณะกรรมการ อคส. และฝ่ายบริหารที่มีความจำเป็นต่อการขับเคลื่อน องค์กรเพื่อให้เกิดระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรที่เชื่อมโยงกันภายใน อคส. และระหว่าง อคส.กับองค์กรภายนอก โดยภายใต้สำนักนี้จะมีส่วนงานภายในระดับฝ่ายรับผิดชอบ งานด้านการบริหารที่จำเป็น 8 เรื่อง ประกอบด้วย

- การบริหารงานเลขานุการคณะกรรมการ อคส. และฝ่ายบริหาร
- การบริหารและจัดทำนโยบายและแผน
- การบริหารและจัดทำงบประมาณ
- การบริหารงานความเสี่ยงและความคุ้มครองภายใน
- การบริหารงานด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม
- การบริหารงานเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ
- การบริหารงานสารบรรณ
- การบริหารงานประชาสัมพันธ์

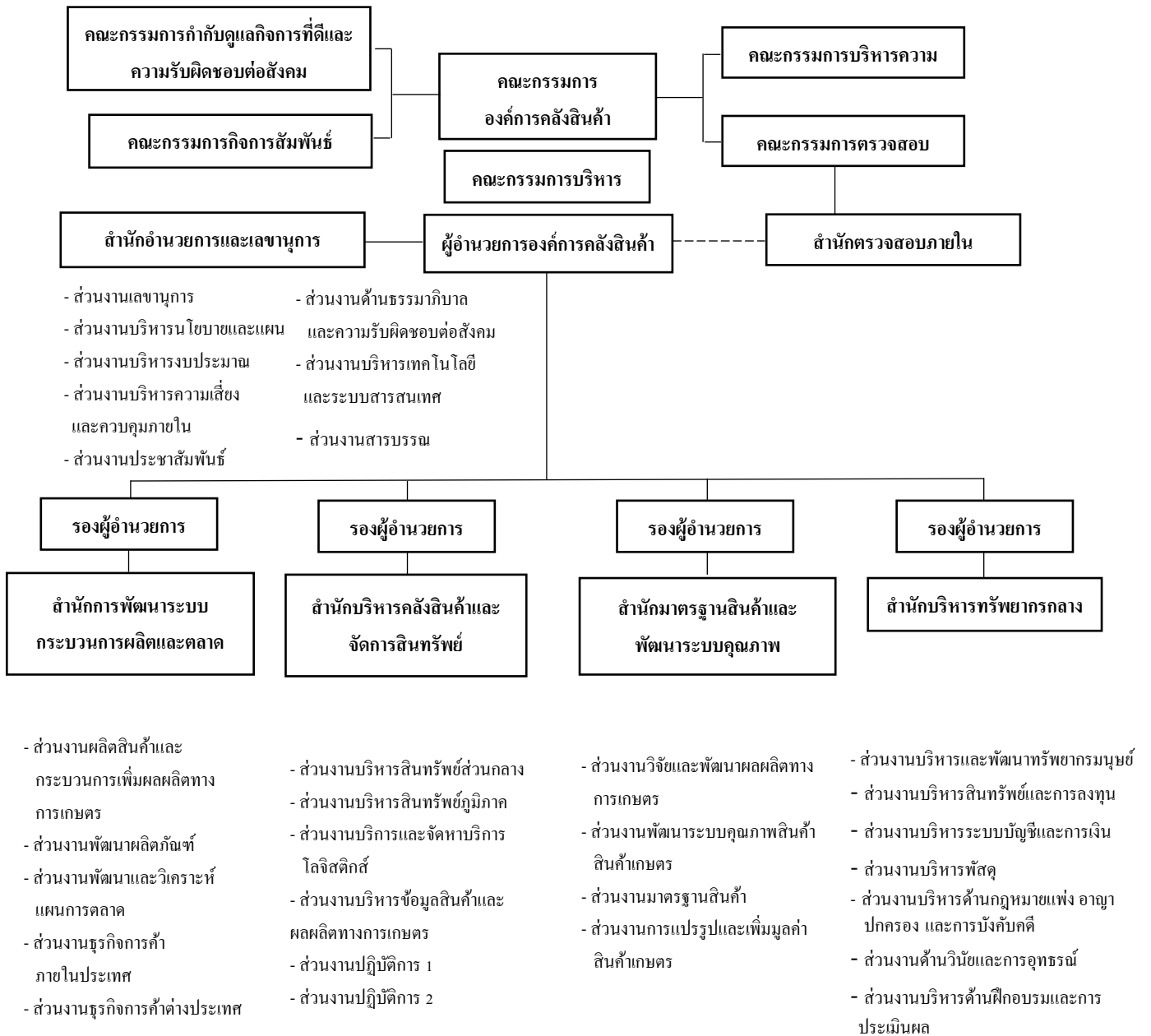
2) “สำนักบริหารทรัพยากรกลาง” มีหน้าที่และความรับผิดชอบครอบคลุมการดำเนินงาน ด้านการบริหารและจัดการสินทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินของ อคส. การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ และกฎหมาย โดยภายใต้สำนักนี้จะมีส่วนงานภายในระดับฝ่ายรับผิดชอบงานด้านการบริหารที่ จำเป็น 7 เรื่อง ประกอบด้วย

- การบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- การบริหารสินทรัพย์และการลงทุน
- การบริหารงานระบบบัญชีและการเงิน
- การบริหารงานพัสดุ

- การบริหารงานด้านกฎหมายแพ่ง อาญา ปกครอง และบังคับคดี
- การบริหารงานด้านวินัยและการอุทธรณ์
- การบริหารงานฝึกอบรมและประเมินผล

นอกจากการปรับปรุงโครงสร้างภายในของ อคส. ในระดับสำนักที่กล่าวมาทั้งหมดแล้ว ยังมีโครงสร้างองค์ภายในอีก 1 สำนัก คือ “สำนักตรวจสอบภายใน” ซึ่งตามโครงสร้างเดิมของ อคส. สำนักที่ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ อคส. และคณะกรรมการตรวจสอบ ที่ไม่อยู่ในความครอบงำของฝ่ายจัดการ เพื่อเป็นหลักประกันในมีความอิสระในการตรวจสอบและสอบทานการบริหารงานของสำนักต่าง ๆ ว่าเป็นไปอยู่ถูกต้องตามมาตรฐานการตรวจสอบ สำนักนี้จึงเป็นองค์กรภายในที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานที่โปร่งใสและมีความรับผิดชอบ ดังนั้น ตามโครงสร้างใหม่ของ อคส. ที่มีการปรับปรุงตามการศึกษาครั้งนี้ก็ยังคงให้มี “สำนักตรวจสอบภายใน” เป็นสำนักอิสระที่ไม่ขึ้นกับฝ่ายจัดการของ อคส. ต่อไป (ตามรูปภาพที่ 5.1)

โครงสร้างองค์การคลังสินค้า (อคส.) ใหม่

ภาพประกอบที่ 5.1 (ร่าง) โครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแนวใหม่ของ อคส.

สำหรับ (ร่าง)โครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแนวใหม่ของ อคส. ตามรูปภาพที่ 5.1 เมื่อได้นำเสนอเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแนวใหม่ของ อคส. ตามระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดในบทที่ 3 โดยการประชุมรับฟังความคิดเห็นครั้งนี้ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2562 ณ ห้องประชุม 1208 อาคาร 11 มหาวิทยาลัยศรีปทุม (บางเขน) (รายละเอียดรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นปรากฏตาม ภาคผนวก ค) ภายหลังจากนำเสนอผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดเห็นด้วยกับรูปแบบโครงสร้างการบริหารงานภายในของ อคส. เนื่องจากเป็นโครงสร้างการบริหารที่มีระบบของการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรที่เบ็ดเสร็จอยู่ในองค์กรเดียวกันในลักษณะเดียวกับการยางแห่งประเทศไทย

นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นได้วิพากษ์และแสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อสังเกตต่อการจัดทำ (ร่าง) รูปแบบโครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแนวใหม่ของ อคส. ที่ว่า “การศึกษาครั้งนี้ควรมีการวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของการพัฒนาองค์กรตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้วย เพราะหากวิเคราะห์แล้วสามารถแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงและความสอดคล้องได้ก็จะเป็นเหตุผลสนับสนุนให้รัฐบาลดำเนินการพัฒนาและการลงทุนกับ อคส. เพื่อให้เป็นองค์กรภาครัฐที่มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรทันสมัย และมีความพร้อมที่จะแข่งขันในตลาดสินค้าเกษตร” ซึ่งในประเด็นนี้เมื่อได้พิจารณายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) โดยรวมทั้งฉบับแล้ว พบว่าการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรตามการศึกษาครั้งนี้มีความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ใน 2 ส่วน คือ “ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน” และ “ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ” ซึ่งในส่วนของพัฒนารัฐวิสาหกิจนั้นมีเป้าหมายมุ่งเน้นให้รัฐวิสาหกิจในสาขาเกษตรมีความสามารถในการแข่งขันที่ทัดเทียมกับตลาดโลก โดยมุ่งเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลิตและพัฒนาระบบตลาดให้ทันสมัย ตลอดจนปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรให้มีความทันสมัย ที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจของประเทศ

ฉะนั้น การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานภายในของ อคส. ตามการศึกษาครั้งนี้จึงตอบสนอง เชื่อมโยง และสอดคล้องเป้าหมายและแนวทางพัฒนาเพื่อยกระดับองค์กรภาครัฐให้มีระบบการบริหารงานที่ตรงกับภารกิจมีความทันสมัยแบบมืออาชีพ

3. กฎหมายเพื่อรองรับงานด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร

จากการที่จะให้ อคส. มีการดำเนินงานในทางปฏิบัติตามรูปแบบโครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรที่เป็นข้อค้นพบข้างต้น จำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยจัดตั้งองค์การคลังสินค้า เพื่อรองรับระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร โดยในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในครั้งนี้มีประเด็นที่จำเป็นต้องปรับปรุงและเพิ่มเข้าไป 5 ประเด็น ประกอบด้วย

1) เพิ่มคำนิยามในมาตรา 3 รวม 2 คำ คือ “การบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร” และ “สินค้าเกษตร”

2) ปรับปรุงวัตถุประสงค์ทำกิจการของ อคส. ตามมาตรา 6

3) ปรับปรุงกรอบอำนาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรา 7

4) ปรับปรุงคุณสมบัติกรรมการอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้แทนของส่วนราชการของคณะกรรมการ อคส. ตามมาตรา 15

5) เพิ่ม 2 มาตรา คือ มาตรา 37 และมาตรา 38

โดยประเด็นการปรับปรุงและเพิ่มที่กล่าวมาทั้งหมดมีเหตุผลการแก้ไขเพิ่มเติมปรากฏตาราง 5.3

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 และร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
<p>พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498</p> <p>พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งองค์การคลังสินค้า</p> <p>อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 95 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2495 และมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้</p>	<p>ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ....</p> <p>พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาชิโรตติยาภิเศก มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งองค์การคลังสินค้า</p> <p>อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้</p>	<p>เนื่องจากกฎหมายจัดตั้งองค์การคลังสินค้าได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตรา แต่ก็ยังคงปรากฏว่าการปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายมีข้อปฏิบัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่ปฏิบัติจริง รวมทั้งยังขาดบทบัญญัติรองรับภารกิจตามยุทธศาสตร์ขององค์การที่จะดำเนินการต่อไปตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขและเพิ่มเติมมาตราเพื่อให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง</p>
<p>มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498”</p>	<p>มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ....”</p>	
<p>มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p>มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
<p>มาตรา 3 ในพระราชกฤษฎีกานี้</p> <p>“องค์การ” หมายความว่า องค์การคลังสินค้า</p> <p>“พนักงาน” หมายความว่า ผู้ที่ทำงานสังกัดอยู่ในองค์การทุกตำแหน่งที่อยู่ได้บังคับบัญชาของผู้อำนวยการ</p> <p>“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการขององค์การ</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้</p>	<p>มาตรา 3 ในพระราชกฤษฎีกานี้</p> <p>“องค์การ” หมายความว่า องค์การคลังสินค้า</p> <p>“พนักงาน” หมายความว่า ผู้ที่ทำงานสังกัดอยู่ในองค์การทุกตำแหน่งที่อยู่ได้บังคับบัญชาของผู้อำนวยการ</p> <p>“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการขององค์การ</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้</p> <p><u>“การบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร” หมายความว่า การบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครอบคลุมการดำเนินงาน 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การศึกษาวิจัยพัฒนาสินค้าเกษตร การผลิตสินค้าเกษตร และการเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร การวิเคราะห์ต้นทุนและกระบวนการผลิต การวิเคราะห์ผลผลิตในแต่ฤดูการผลิต ส่วนที่ 2 การเก็บรักษาสินค้าเกษตร การแปรรูปสินค้า และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการขนส่งสินค้าเกษตร ส่วนที่ 3 การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร และการกระจายสินค้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ</u></p>	<p>• เนื่องจากมีการใช้ถ้อยคำว่า “การบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร” และคำว่า “สินค้าเกษตร” เพื่ออธิบายความหมายและขอบเขตเป้าหมาย ของการดำเนินงานจึงจำเป็นต้องนิยามคำนี้ไว้เพื่อประโยชน์แก่การตีความกฎหมายต่อไป</p>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p><u>“สินค้าเกษตร” หมายความว่า</u> <u>ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจาก ข้าว</u> <u>มันสำปะหลัง ข้าวโพด หอมแดง</u> <u>ปาล์ม และสินค้าตามนโยบายรัฐ แต่</u> <u>ไม่รวมถึงสินค้าเกษตรประเภท อ้อย</u> <u>และยางพารา</u></p>	
<p>มาตรา 6 องค์การมีวัตถุประสงค์ ประสงค์ทำกิจการ ทั้งปวง เกี่ยวกับสินค้าเกษตร และสินค้า อุปโภคบริโภค รวมทั้งธุรกิจ บริการที่เกี่ยวข้อง ช้องกับสินค้า เกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค</p> <p>(มาตรา 6 แก้ไขตามพระราช กฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2540 ใช้ตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 2540)</p>	<p><u>มาตรา 6 องค์การมีวัตถุประสงค์ที่</u> <u>มีกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับการบริหาร</u> <u>จัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร และ</u> <u>สินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งธุรกิจเชิง</u> <u>พาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร</u> <u>และสินค้าอุปโภคบริโภค</u></p>	<p>เพิ่มเติมวัตถุประสงค์ให้กว้าง ขึ้นเพื่อบูรณาการบทบาทและ ภารกิจของ อคส. ให้สอดคล้อง กับการบริหารจัดการสินค้า เกษตรแบบครบวงจร ตลอดจน ภาระหน้าที่ในปัจจุบัน อีกทั้ง ที่ จะต้องปรับเปลี่ยนไปในอนาคต รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ ผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้ง เป็นการดำเนินธุรกิจที่ต่อเนื่อง อันเป็นประโยชน์หรือเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์แก่กิจการ ของ อคส.</p>
<p>มาตรา 7 เพื่อดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ดังกล่าวใน มาตรา 6 ให้องค์การมีอำนาจรวมถึง</p>	<p>มาตรา 7 เพื่อดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ดังกล่าวใน มาตรา 6 ให้ องค์การมีอำนาจรวมถึง</p>	<p>• กำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์และ อำนาจหน้าที่ขององค์การขยายความ และเพิ่มเติมจากกฎหมายเดิมเพื่อให้ สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของ องค์การในปัจจุบันและบทบาทที่จะ มีต่อไปในอนาคต เพื่อให้องค์การ สามารถยืนอยู่ได้บนรายได้ของ ตนเองและมีเงินลงทุนอย่างเพียงพอ ในโครงการพื้นฐานสำคัญเพื่อให้ ประชาชนได้รับบริโภคสินค้าและ</p>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
		บริการที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม
<p>(1) ถือกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดินและทรัพย์สินอื่น ๆ มีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ สร้าง ซื่อ ขายเช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จำนำ รับจำนำ จำนอง รับจำนอง จัดหา จำหน่าย แลกเปลี่ยน โอน และรับโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งที่ดิน ทรัพย์สินอื่น ๆ หรือสิทธิทั้งภายใน และภายนอกราชอาณาจักร รับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ และดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ หรือทรัพย์สินใดๆ</p> <p>(2) ทำการผลิต การค้า การรับฝากขาย การสะสม การรวบรวม และการขนส่งสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค</p> <p>(3) ประกอบกิจการคลังสินค้า และกิจการเกี่ยวกับสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค</p>	<p>(1) ถือกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดินและทรัพย์สินอื่น ๆ มีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ สร้าง ซื่อ ขายเช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จำนำ รับจำนำ จำนอง รับจำนอง จัดหา จำหน่าย แลกเปลี่ยน โอน และรับโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งที่ดิน ทรัพย์สินอื่น ๆ หรือสิทธิทั้งภายใน และภายนอกราชอาณาจักร รับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ และดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ หรือทรัพย์สินใดๆ <u>และเป็นตัวแทน หรือนายหน้า หรือมอบหมาย หรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ประกอบกิจการอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ของ อคส.</u></p> <p>(2) ทำการผลิต การค้า การรับฝากขาย การสะสม การรวบรวม และการขนส่งสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค</p> <p>(3) ประกอบกิจการคลังสินค้าและกิจการเกี่ยวกับสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้ง<u>ธุรกิจเชิงพาณิชย์</u>ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค</p>	<p>•ตาม (1) เพิ่มการดำเนินการกิจการของ อคส. เพื่อให้ครอบคลุมถึงการหารายได้ การมีตัวแทนในการดำเนินงาน เพื่อเป็นการดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์</p> <p>ตาม (3) เปลี่ยนคำว่า “บริการ” เป็นคำว่า “เชิงพาณิชย์” เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่อง</p>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
<p>(4) ร่วมการทำงานหรือสมทบกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การรวมทั้งการเข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี (มาตรา 7 (4) (แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2518 ใช้ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2518)</p> <p>(5) กู้ยืมเงิน ถ้าเป็นจำนวนเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ต้องได้รับอนุญาตจากคณะรัฐมนตรีก่อน</p> <p>(6) ให้กู้ ให้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือด้วยทรัพย์สิน</p> <p>(7) จัดตั้งนางข้าว โรงสี คลังสินค้า และร้านค้า</p> <p>(8) กระทำการอื่นใดเพื่อส่งเสริมการผลิต ตลอดจนงานกิจการค้าสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภคของคนไทย ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร</p>	<p>(4) ร่วมการทำงานหรือสมทบกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การ รวมทั้งการเข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี (มาตรา 7 (4) (แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2518 ใช้ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2518)</p> <p>(5) กู้ยืมเงิน ถ้าเป็นจำนวนเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ต้องได้รับอนุญาตจากคณะรัฐมนตรีก่อน</p> <p>(6) ให้กู้ ให้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือด้วยทรัพย์สิน</p> <p>(7) จัดตั้งนางข้าว โรงสี คลังสินค้า และร้านค้า</p> <p>(8) กระทำการอื่นใดเพื่อส่งเสริม<u>การบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร</u> ตลอดจนงานกิจการค้าสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภคของคนไทย ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร</p>	<p>ตาม (8) เพิ่มการดำเนินการกิจการของ อคส. เพื่อให้ครอบคลุมถึงการการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจรตามวัตถุประสงค์</p>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
<p>(มาตรา 7 (2) (3) (5) (8) แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2540 ใช้ตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 2540)</p>	<p><u>(9) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำนิติกรรมที่ผูกพันทรัพย์สินอื่น ตลอดจนกระทำนิติกรรมอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการขององค์การทั้งในและนอกราชอาณาจักร</u></p> <p><u>(10) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ อคส.</u></p> <p><u>(11) จัดตั้งบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจในการกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ อคส. หรือธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการของ อคส.</u></p> <p><u>(12) ถูหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วน ร่วมลงทุนหรือเข้าร่วมกิจการกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ อคส.</u></p>	<p>• ตาม (9) เพิ่มการดำเนินงานของ อคส. ในการทำนิติสัมพันธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรองการดำเนินธุรกิจ ตามวัตถุประสงค์ของ อคส.</p> <p>ตาม (10) เพิ่มการประสานงานระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์การพัฒนาและแลกเปลี่ยนข้อมูล</p> <p>ตาม (11) เพิ่มการจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อให้ อคส. สามารถจัดตั้งบริษัทของตนเองเพื่อดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของ อคส. แยกต่างหากจากกัน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว</p> <p>ตาม (12) เพิ่มเติมบทบัญญัติให้ อคส. สามารถลงทุนกับนิติบุคคลอื่น รวมทั้งการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ อคส. เช่น จำหน่ายสินค้าของ อคส. แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ด้วย</p>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p><i>(13) ให้องค์การประสานและร่วมมือกับองค์กร หรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของ อคส.</i></p>	<p>นั่นคือ การลงทุนหรือร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาตหรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด หากการลงทุนหรือร่วมลงทุนนั้นมีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปจะต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน</p> <p>• ตาม (13) เพิ่มการ การประสานงานกับองค์กรต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลในกิจการอื่นใดที่จำเป็นและเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์</p>
<p>มาตรา 15 ให้คณะกรรมการองค์การคลังสินค้าคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้กรรมการอื่นที่มีชื่อผู้แทนของส่วนราชการ อีกไม่เกินห้าคนและผู้อำนวยการเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง</p> <p>ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธาน</p>	<p>มาตรา 15 ให้คณะกรรมการองค์การคลังสินค้าคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้กรรมการอื่นที่มีชื่อผู้แทนของส่วนราชการ <u>ที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร</u> อีกไม่เกินห้าคนและผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง</p>	<p>• ตาม (15) เพิ่มคุณสมบัติกรรมการที่จะเข้ามาบริหารจัดการที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสินค้าเกษตร</p>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
กรรมการ และกรรมการอื่น ให้ ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการ คณะกรรมการ	ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ให้ผู้อำนวยการเป็น เลขานุการคณะกรรมการ	
	<p><u>มาตรา 37 ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ อื่นที่ไม่ใช่ผู้แทนของส่วนราชการตาม พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498 ซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ อื่นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง องค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 และให้ คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่มีความ เหมาะสมตามมาตรา 15 ต่อไป</u></p> <p><u>มาตรา 38 เพื่อให้องค์การมีการ ดำเนินงานในภารกิจด้านบริหาร จัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ประธานกรรมการ รองประธาน กรรมการ และกรรมการอื่นตามมาตรา 37 ให้องค์การจัดทำแผนการปรับ บทบาทและภารกิจขององค์การเสนอ ขอความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีว่า กระทรวงพาณิชย์ ภายใน 180 วัน และ ให้รัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา 14 ต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่</u></p>	<p>ตาม(37) และ (38) เพื่อให้ องค์การคลังสินค้าดำเนินงาน ตามภารกิจด้านการบริหาร จัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร สอดคล้องกับแนวทางการบริหาร จัดการสินค้าเกษตรที่ทันสมัยที่ ปัจจุบันมีการปรับตัวอย่าง รวดเร็วตามอุปสงค์และอุปทาน ของตลาดสินค้าเกษตร จึง จำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการ ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และอำนาจดำเนินการ ตลอดจน องค์ประกอบกรรมการอื่นใน คณะกรรมการองค์การ คลังสินค้าใหม่ เพื่อให้การ จัดทำแผนการปรับบทบาทและ ภารกิจ และการบริหารงานของ องค์การคลังสินค้าในการ บริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ ครบวงจรเป็นไปโดยเรียบร้อย จึงจำเป็นต้องตราพระราช กฤษฎีกานี้</p>

พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า พ.ศ. 2498	ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ คลังสินค้า (ฉบับที่...) พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<u>กระทรวงพาณิชย์จะต้องดำเนินการให้ เสร็จโดยเร็วที่สุด</u>	

สำหรับ (ร่าง) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามตาราง 5.4 เมื่อได้นำเสนอเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแนวใหม่ของ อคส. ตามระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดในบทที่ 3 โดยการประชุมรับฟังความคิดเห็นครั้งนี้ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2562 ณ ห้องประชุม 1208 อาคาร 11 มหาวิทยาลัยศรีปทุม (บางเขน) (รายละเอียดรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นปรากฏตาม ภาคผนวก ค) ภายหลังจากนำเสนอผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการ เหตุผล และความจำเป็นของการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องและรองรับการดำเนินงานตาม โครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจรของ อคส. ที่มีการปรับปรุง

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นบางส่วนได้วิพากษ์และแสดงความคิดเห็นในประเด็นตามร่างกฎหมายที่ผู้ศึกษาควรจะได้พิจารณาทบทวนความสมและความเชื่อมโยงของสภาพบังคับใช้แห่งกฎหมายภายหลังจากที่กฎหมายมีผลใช้บังคับรวม 3 ประเด็น ดังนี้

(1) ในส่วนของคำนิยามผู้วิพากษ์ได้เห็นว่า ความหมายของคำว่า “สินค้าเกษตร” นั้นแคบเกินไป เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาของ อคส. มีการดำเนินงานโดยการแทรกแซงสินค้าที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสัตว์หรือพืชไร่ พืชสวน ซึ่งถ้าจะลดบทบาทเฉพาะพืชไร่ นั้น ก็จะไม่สอดคล้องหรือตอบเจตน์ของกระทรวงพาณิชย์ ที่ดูแลสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค รวมถึงสินค้ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงพาณิชย์

ในประเด็นนี้ตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นด้วย ซึ่งได้นำไปสู่การปรับปรุงคำนิยามและให้สอดคล้องการภารกิจของกระทรวงพาณิชย์ ดังนั้น คำนิยาม ในมาตรา 3 จึงมีการแก้ไขเป็น “สินค้าเกษตร” หมายความว่า “ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ ทั้งที่ผ่านและยังมิได้ผ่านกระบวนการแปรรูป และหมายความรวมถึงสินค้าอื่นใดที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานจากรัฐบาลหรือกระทรวงพาณิชย์”

(2) สำหรับในส่วน of มาตรา 15 ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ “กรรมการอื่นที่มีใช้ผู้แทนของส่วนราชการที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร” ผู้วิพากษ์เห็นว่า คุณสมบัติของกรรมการอื่น ให้คงเดิมเนื่องจากการออกคุณสมบัติแบบนี้อาจไปจำกัดคนที่มีความสามารถบุคคลที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่ง

ผู้วิจัยเห็นว่า เห็นพ้องด้วยกับความคิดเห็นของผู้วิพากษ์ แต่หากจะไม่กำหนดคุณสมบัติในความเชี่ยวชาญมาบริหารจัดการองค์กร ก็จะเป็นปัญหาสะสมจากอดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการกำหนดคุณสมบัติเพิ่มซึ่งมีความจำเป็นต่อองค์กรเป็นอย่างมาก แต่ให้เพิ่มเติมในต่อท้ายของมาตรา 15 โดยใช้คำว่า “หรือมีคุณวุฒิต่างใดอย่างหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อองค์กร” จึงนำไปสู่การแก้ไขในมาตรา 15 เป็น “มาตรา 15 ให้คณะกรรมการองค์กรคลังสินค้าคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้กรรมการอื่นที่มีใช้ผู้แทนของส่วนราชการที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจรหรือมีคุณวุฒิต่างใดอย่างหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อองค์กร อีกไม่เกินห้าคนและผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง”

(3) ในส่วนของมาตรา 37 ที่เกี่ยวกับเรื่อง คุณสมบัติของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทน กรณีที่เป็นผู้แทนอื่น ๆ ซึ่งผู้วิพากษ์เห็นว่า ในบทมาตราดังกล่าว ที่ระบุว่าให้ประธานกรรมการเขาลงวาระในบทเฉพาะกาลมันไม่ได้เกี่ยวข้องกัน เนื่องจาก ต้องกลับไปพิจารณาในองค์กร เพราะหากไปเปลี่ยนคุณสมบัติของคณะกรรมการเฉพาะในส่วนของการอื่น โดยคุณสมบัติเขาเป็นผู้เชี่ยวชาญอยู่แล้ว ซึ่งโดยปกติแล้วบทเฉพาะกาลพวกนี้เขาจะใช้เฉพาะกรณีในวาระแรกของการร่างกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้วิพากษ์เห็นว่า คุณสมบัติของผู้แทนอื่น ผลของการเปลี่ยนแปลงไม่กระทบบุคคลใด เว้นแต่กรรมการบางคนที่ไม่มีความรู้ด้านสินค้าการเกษตรหรือความรู้ที่มีความจำเป็นก็จะเห็นว่าควรแก้ไขเฉพาะส่วนนี้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นด้วยให้นำมาตรา 37 ขึ้นไป โดยตัดบทเฉพาะกาล และจึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขเป็น “มาตรา 37 ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์กรคลังสินค้า พ.ศ. 2498 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์กรคลังสินค้า พ.ศ. 2498 เว้นแต่ กรรมการบางคนที่ไม่มีความรู้เป็นความรู้เรื่องสินค้าการเกษตรและหรือความรู้ที่มีความจำเป็น และให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสมตามมาตรา 15 ต่อไป”

4. ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ ....)
พ.ศ. ....

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ให้ไว้ ณ วันที่ .. .. พ.ศ. ....
เป็นปีที่ ... ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งองค์การคลังสินค้า

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
2560 และมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496 จึงทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 3 ในพระราชกฤษฎีกานี้

“องค์การ” หมายความว่า องค์ การคลังสินค้า

“พนักงาน” หมายความว่าผู้ที่ทำงานสังกัดอยู่ในองค์การทุกตำแหน่งที่อยู่ใต้บังคับบัญชา
ของผู้อำนวยการ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการขององค์การ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

“การบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร” หมายความว่า การบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครอบคลุมการดำเนินงาน 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การศึกษาวิจัยพัฒนาสินค้าเกษตร การผลิตสินค้าเกษตร และการเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร การวิเคราะห์ต้นทุนและกระบวนการผลิต การวิเคราะห์ผลผลิตในแต่ละฤดูกาลผลิต ส่วนที่ 2 การเก็บรักษาสินค้าเกษตร การแปรรูปสินค้าและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการขนส่งสินค้าเกษตร ส่วนที่ 3 การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร และการกระจายสินค้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ ทั้งที่ผ่านและยังมิได้ผ่านกระบวนการแปรรูป และหมายความรวมถึงสินค้าอื่นใดที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานจากรัฐบาลหรือกระทรวงพาณิชย์”

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 6 องค์การมีวัตถุประสงค์ที่มีกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร และสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งธุรกิจเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2540 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 7 เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวใน มาตรา 6 ให้องค์การมีอำนาจรวมถึง

(1) ถือกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดินและทรัพย์สินอื่น ๆ มีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ สร้าง ซื้อ ขาย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จำนำ รับจำนำ จำนอง รับจำนอง จัดหา จำหน่าย แลกเปลี่ยน โอน และรับโอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งที่ดิน ทรัพย์สินอื่น ๆ หรือสิทธิทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร รับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ และดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ หรือทรัพย์สินใด ๆ และเป็นตัวแทนหรือนายหน้า หรือมอบหมาย หรือว่าจ้างให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ประกอบกิจการอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของ อคส.

(2) ทำการผลิต การค้า การรับฝากขาย การสะสม การรวบรวม และการขนส่งสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภค

(3) ประกอบกิจการคลังสินค้าและกิจการเกี่ยวกับสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งธุรกิจเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรและสินค้าอุปโภคบริโภค

(4) ร่วมการทำงานหรือสมทบกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การ รวมทั้งการเข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี (มาตรา 7 (4))

(แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2518 ใช้ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2518)

(5) กู้ยืมเงิน ถ้าเป็นจำนวนเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ต้องได้รับอนุญาตจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(6) ให้กู้ ให้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือด้วยทรัพย์สิน

(7) จัดตั้งห้างหุ้นส่วน โรงสี คลัง สินค้า และร้านค้า

(8) กระทำการอื่นใดเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร ตลอดจนกิจการค้าสินค้าเกษตร และสินค้าอุปโภคบริโภคของคนไทย ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(9) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำการนิติกรรมที่ผูกพันทรัพย์สินอื่น ตลอดจนกระทำการนิติกรรมอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการขององค์การทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(10) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ อคส.

(11) จัดตั้งบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจในการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ อคส. หรือธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการของ อคส.

(12) ถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วน ร่วมลงทุนหรือเข้าร่วมกิจการกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ อคส.

(13) ให้องค์การประสานและร่วมมือกับองค์กร หรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ อคส.”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 15 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. 2498 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 15 ให้คณะกรรมการองค์การคลังสินค้าคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงละหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้กรรมการอื่นที่มีชื่อผู้แทนของส่วนราชการที่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร หรือมีคุณวุฒิอย่าง

ใดอย่างหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อองค์กร อีกไม่เกินห้าคนและผู้อำนวยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่น ให้ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ”

มาตรา 7 ให้เพิ่มความในมาตรา 37 และ มาตรา 38 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์กรคลังสินค้า พ.ศ. 2498 ดังต่อไปนี้

“มาตรา 37 ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นที่ไม่ใช่ผู้แทนของส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์กรคลังสินค้า พ.ศ. 2498 ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์กรคลังสินค้า พ.ศ. 2498 เว้นแต่ กรรมการบางคนที่ไม่มีความสมบัติเป็นความรู้เรื่องสินค้าการเกษตรและหรือความรู้ที่มีความจำเป็น และให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสมตามมาตรา 15 ต่อไป

มาตรา 38 เพื่อให้้องค์การมีการดำเนินงานในภารกิจด้านบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นตามมาตรา 37 ให้้องค์การจัดทำแผนการปรับบทบาทและภารกิจของ้องค์การเสนอขอความเห็นชอบต่อรัฐมนตรีว่ากระทรวงพาณิชย์ ภายใน 180 วัน และให้รัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา 14 ต่อไป โดยให้ถือว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่กระทรวงพาณิชย์จะต้องดำเนินการให้เสร็จโดยเร็วที่สุด”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขบทบัญญัติเพื่อให้้องค์การคลังสินค้าดำเนินงานตามภารกิจด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจร สอดรับกับแนวทางการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ทันสมัยที่ปัจจุบันมีการปรับตัวอย่างรวดเร็วตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดสินค้าเกษตร จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และอำนาจดำเนินการ ตลอดจนองค์ประกอบกรรมการอื่นในคณะกรรมการ้องค์การคลังสินค้าใหม่ เพื่อให้การจัดทำแผนการปรับบทบาทและภารกิจ และการบริหารงานของ้องค์การคลังสินค้าในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ครบวงจรเป็นไปโดยเรียบร้อย จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้